

Piše: Igor Isailović

Digitalizacija u pravosuđu

Elektronska revolucija je ostavila neizbrisiv trag u pravosuđu. Slika pravosuđa u samo jednoj deceniji potpuno je drugačija zahvaljujući novim informacionim tehnologijama.

Slika pravosuđa pre samo jedne decenije izgledala je ovako: police u kancelariji bile su pune neurednih službenih listova, propisa, komentara zakona i sudske prakse, pisanih mašina sa indigo papirom. Javni registri nepokretnosti bile su zemljišne knjige u kojima su podaci bili upisivani ručno, dok su vlasnički listovi takođe bili ručno pisani. Sama izrada bilo kog dokumenta trajala je večno; pretraga sudske prakse i aktuelnih propisa još duže. Podaci o privrednim društvima nisu bili elektronski već je sve moralo da se kopira u registri- ma privrednih sudova, u kojima su gužve obesmišljavale svaki radni dan. Ispravka bilo kog dokumenta napisanog pisačom mašinom bila je poseban podvig.

Razvojem informacionih tehnologija rad u pravosuđu postao je višestruko lakši i efikasniji. Revolucija je započeta servisima unutar Narodne banke Srbije, a pun zenit dostignut je osnivanjem Agencije za privredne registre kao javnog registra privrednih društava. Agencija za privredne registre veoma brzo je proširila svoju nadležnost te je postala i registar medija, preduzetnika, založnih prava, ponuđača, dužnika u izvršnom postupku, itd. Brzina odlučivanja pri Agenciji za privredne registre uspostavila je najviši mogući nivo pravne sigurnosti, a mogućnost korupcije dovela do margina, tačnije na nivo statističke greške. Javno dostupni podaci Agencije i onlajn registar do te mere su ubrzali rad privrede i olakšali poslovanje da je povratak na stari način rada postao nemoguć. Novim zakonskim izmenama, te uvođenjem digitalizovanog sertifikovanog potpisa i pečata ostvariće se san sva-

kog tehnokrate da se privredno društvo osniva jednostavno kao što se rezerviše hotelski smeštaj.

Javni registri nepokretnosti danas su neprepoznatljiviji u odnosu na javne registre nepokretnosti od pre jedne decenije. Nekada je utvrditi prava i obaveze u pogledu neke nepokretnosti bio pravi podvig. Za vlasnički list se čekalo po dve nedelje. Nijednu činjenicu nije bilo moguće utvrditi bez odlaska na teren. Gužve na terenu su bile nesnosne. Današnji onlajn registar je toliko efikasan da je moguće analizirati prava i obaveze na hiljadu nepokretnosti

Nekada je utvrditi prava i obaveze u pogledu neke nepokretnosti bio pravi podvig. Za vlasnički list se čekalo po dve nedelje. Nijednu činjenicu nije bilo moguće utvrditi bez odlaska na teren. Gužve na terenu su bile nesnosne. Današnji onlajn registar je toliko efikasan da je moguće analizirati prava i obaveze na hiljadu nepokretnosti za vreme koje je pre bilo potrebno za analizu jedne nepokretnosti. Vlasnički list se dobija za jedan dan. Eventualnom digitalizacijom i elektronskim potpisom biće moguće dobiti vlasnički list bez odlaska na teren.

za vreme koje je pre bilo potrebno za analizu jedne nepokretnosti. Vlasnički list se dobija za jedan dan. Eventualnom digitalizacijom i elektronskim potpisom biće moguće dobiti vlasnički list bez odlaska na teren.

Portal Geosrbija je otišao najdalje i stvorio prostor za još bezbroj mogućnosti. Na portalu Geosrbija moguće je dobiti kopiju parcele, digitalni prikaz parcele, ortofoto snimak, satelitski snimak, spisak svih skupština stanara, a moguće je i videti ponudu Direkcije za imovinu. Namera je da se prostorni planovi uvežu s parcelama, kao i informacije o lokacijama, pari-

fikati poreske uprave, da se pored faktičkih podataka uvežu i podaci iz vlasničkih knjiga. Tada će biti moguće da za 5 minuta saznate sve o bilo kojoj katastarskoj čestici (parceli).

DOKING, odnosno portal sudova, pruža uvid o statusu bilo kog predmeta, što advokatima i sudijama neprocenjivo olakšava posao. Očekuje se razvoj ove platforme tako da svaki učesnik u predmetu osim statusa predmeta na raspolaganju ima i elektronsku bazu svih isprava iz predmeta. Klasične torbe pravnika i kliše pravnika kao mastiljara veoma brzo pašće u zaborav.

Ono što svakako još treba pomenuti jesu i programi za poslovanje koji sadrže neprocenjivu bazu podataka o bilo kom pravnom subjektu, baza odluka Komisije za zaštitu konkurencije, baza odluka Ministarstva finansija, pojašnjenja Poreske uprave itd.

Na kraju, obavezno je pomenuti objedinjenu proceduru za izdavanje dozvola u oblasti građevinske industrije, kojom su konačno rešeni vekovni problemi sporosti birokratije koja je devastirala ovu oblast. ▢

Igor Isailović, advokat